

Nieuw begin na de burgeroorlog

Na zijn ontsnapping naar de andere kant van Spanje en na een korte stop in Pamplona, vestigde de heilige Jozefmaria zich in Burgos. Vanuit deze basis, onder zeer armoedige omstandigheden in een land verwoest door de oorlog, ontwikkelde hij een intens apostolaat.

1-1-1938

Na zijn ontsnapping naar de andere kant van Spanje en na een

korte stop in Pamplona, vestigde de heilige Jozefmaria zich in Burgos. Vanuit deze basis, onder zeer armoedige omstandigheden in een land verwoest door de oorlog, ontwikkelde hij een intens apostolaat.

De zogenaamde 'nationale zone' van Spanje had in de oorlog Burgos als haar tijdelijke hoofdstad gekozen. Daar wachtten ambtenaren, regeringsfunctionarissen en vele anderen om naar huis terug te keren, onder hen ook prelaten van de Kerk. Hier vestigde Jozefmaria zich na de tocht door de Pyreneeën. Hij betrok er een kamer in het bescheiden Hotel Sabadell. Vanuit Burgos ontwikkelde hij weer een intens apostolaat. Hij moest de mensen die hij kende van voor de oorlog weer opsporen. Daarvoor ondernam hij lange reizen, hoewel hij geen geld had en hinder ondervond van het door verwoesting geteisterde land. Sommigen die in

het leger gemobiliseerd waren kwamen hem de weinige keren dat ze verlof kregen opzoeken. De stichter bemoedigde hen en opende hen horizonten.

Apostel van apostelen

De heilige Jozefmaria spoorde allen aan verder te denken. De jongeren keken reikhalzend uit naar deze ontmoetingen. *“Het was mijn gewoonte te gaan wandelen langs de oever van de Arlanzón en daar praatte ik met hen. Ik luisterde naar hun vertrouwelijke ontboezemingen, probeerde hun met opportune raad een richting aan te geven waarmee ik hen bevestigde en nieuwe horizonten voor hun innerlijke leven openlegde. En altijd - met de hulp van God - moedigde ik hen aan en stimuleerde hen in hun christelijke levenshouding. Soms voerde de wandeling ons naar het klooster van Las Huelgas, andere*

keren maakten we een ommetje langs de kathedraal.

“Graag beklom ik een van de torens om hun van dichtbij het lofwerk te laten zien. Echt kantwerk in steen, resultaat van een geduldige en kostbare inspanning. Tijdens die gesprekken maakte ik hen er op attent, dat dit wonder van beneden af niet gezien kon worden. En om een stoffelijke uitdrukkingvorm te hebben voor wat ik hun al zo dikwijls uitgelegd had, voegde ik er aan toe: Dat is de arbeid van God, het werk van God! Je persoonlijke taak tot een einde brengen met de volmaaktheid en schoonheid, met de meesterhand van dat delicate kantwerk in steen.”

De stichter droomde van een grote verbreiding van het Opus Dei, van een vruchtbare dienst aan de Kerk. Hij had reeds het plan om sommige jongeren voor te bereiden op uitzending naar het buitenland.

“Weet je nog? - Toen de avond viel, waren jij en ik bezig met ons gebed, - Dichtbij hoorde men het ruisen van het water. En, in de stilte van het Castiliaanse stadje, was het alsof we tevens vele stemmen hoorden, die ons in honderd verschillende talen in grote nood toeriepen dat zij Christus nog niet kenden. - Zonder schroom kuste jij het kruisbeeld en je bad de Heer je te maken tot een apostel van apostelen.”

Op zijn reizen sprak hij met veel bisschoppen over het Werk, allemaal achtten ze hem hoog en moedigden hem aan. Hij verzamelde liturgische voorwerpen en alles wat kon dienen om opnieuw te beginnen in Madrid zodra het weer mogelijk was. Hij zocht vooral boeken. Hij vroeg erom alsof hij om een aalmoes vroeg aan iedereen die ze maar kon missen. Want die jongeren moesten een goede vorming krijgen om Christus te brengen naar de verschillende

domeinen van wetenschap en cultuur.

En hij onderwees door het goede voorbeeld te geven. Aangezien het materiaal voor zijn proefschrift in Madrid verloren was gegaan in de oorlog, begon hij aan een nieuw onderzoek over een ander onderwerp - het klooster van Las Huelgas - dat een apart geval voor het canoniek recht was.

Proefschrift, reizen, correspondentie

In die maanden onderhield de heilige Jozefmaria een intens briefcontact met de leden van het Opus Dei, met degenen die bij het apostolaat betrokken waren geweest, met zijn vrienden en kennissen. Het waren korte, stimulerende, vaderlijke brieven. Maar hoe lang moest hij nog wachten? Ondertussen droeg hij veel verstervingen op, en hernieuwde hij de beslissing zich op de Heer te

verlaten voor wat betreft de financiële zorgen. De schamele inkomsten die hij kon bijeenbrengen waren nauwelijks genoeg om te kunnen overleven.

Terug naar Madrid

Eindelijk, op 28 maart 1939, kon hij terugkeren naar Madrid. Zijn heilige ongeduld zorgde ervoor dat hij samen met het eerste militaire konvooi de stad binnen trok. Hij was de eerste priester die terugkeerde. Het studentenhuis dat hem zoveel opofferingen had gekost was geheel verwoest. Tussen het puin vond hij nog een schilderijtje waar hij de woorden op had laten zetten die Jezus zelf zijn 'nieuwe gebod' heeft genoemd. "Zoals Ik u heb liefgehad, zo moet ook gij elkaar liefhebben" (Joh 13,34).

Hij moest opnieuw beginnen. Gedreven door een grote hoop en offergeest lukte het om een nieuw

studentenhuis te openen. Ook zijn familie verhuisde daar naartoe. Zijn moeder en zijn zus zorgden voor het huishouden. Aan hen was de huiselijke sfeer te danken, een sfeer die van toen af aan alle centra van het Opus Dei karakteriseert.

In juni preekte hij bezinningsdagen voor studenten, in de omgeving van Valencia; deze betekenden een impuls voor het apostolaat in die stad. Het was ook in Valencia, in september, dat het boek **De Weg** werd gedrukt. Er kwamen veel mensen die zich aan God wilden geven in het Opus Dei: ofwel door een gezin te stichten, ofwel in het apostolisch celibaat. De uitbreiding van het Werk naar andere delen van Spanje ging verder, maar de gebeurtenissen in de rest van Europa verhinderden de start in andere landen.

pdf | Document automatisch
aangemaakt door <https://opusdei.org/nl-nl/article/nieuw-begin-na-de-burgeroorlog/> (20-3-2026)